

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep

0032 OSLO

Til høring - forslag om endringer i reglene om offentlige anskaffelser - høringsfrist 13.08.2015

Nordland fylkeskommune viser til høring av 13.4.2015 om forslag om endringer i reglene om håndhevelse av regelverket om offentlige anskaffelser.

Fylkesrådet i Nordland har den 23.6.2015 i sak 208/2015 behandlet høringen og fattet følgende vedtak som innspill til høringen:

«1. Fylkesrådet i Nordland mener KOFA bør bestå som et utelukkende rådgivende organ.

2. Fylkesrådet i Nordland mener at det kun er domstolene som skal ha myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr for brudd på anskaffelsesregelverket.

3. Fylkesrådet i Nordland tiltreder øvrige deler av forslaget.»

Se vedlagte vedtak for nærmere begrunnelse for ovennevnte innspill.

Med vennlig hilsen

Marthe Røst
saksbehandler

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Hovedmottakere:

Nærings- og
fiskeridepartementet

Postboks 8090 Dep

0032 OSLO

Vedlegg:

Høring om forslag til endringer i reglene om håndhevelse av regelverket
om offentlige anskaffelser

DokID

565120

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
208/2015	Fylkesrådet	23.06.2015

Høring om forslag til endringer i reglene om håndhevelse av regelverket om offentlige anskaffelser

Sammendrag

Håndhevelse av brudd på regelverket om offentlige anskaffelser ligger i dag hos domstolene. Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) fungerer som et rådgivende tvisteløsningsorgan. Dette vil si at KOFA utelukkende avgir uttalelser om hvorvidt regelverket er overholdt. Sanksjoner som; overtredelsesgebyr, å kjenne kontrakter uten virkning, å kreve ytelse tilbakeført mellom partene og så videre, kan bare ilegges av domstolene. En forutsetning for at KOFA eller domstolen skal behandle en klagesak er at en privat part på eget tiltak klager- eller anlegger søksmål mot oppdragsgiver. Det er billigere og enklere å klage til KOFA enn til domstolene.

Under det pågående effektiviseringsarbeidet knyttet til regelverket om offentlige anskaffelser, foreslår Nærings- og fiskeridepartementet å revidere håndhevelsesreglene slik at KOFA får myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr og ta ut søksmål for domstolene ved tilfeller av alvorlige brudd på regelverket.

Videre foreslås det at en leverandør som får medhold av KOFA i klage om ulovlig direkteanskaffelse, skal få tilbakebetalt klagegebyret som i dag er på kr 8000 for slike saker. I tillegg foreslås mindre regeltekniske endringer som ikke vil bli nærmere omtalt i det følgende.

Frist for å komme med høringsuttalelse er 13.08.2015.

Bakgrunn

EUs håndhevelsesdirektiv for offentlige anskaffelser (direktiv 2007/66/EF) danner rammer og setter minstekrav til innholdet i de norske reglene om håndhevelse. Innholdsmessig setter EU-reglene krav om karenperiode, suspensjon av adgangen til å inngå kontrakt og sanksjonssystem ved ulovlige direkteanskaffelser. Direktivet har to sentrale formål: effektivisering av håndhevelsen av regelverket og forbedring av leverandørenes rettssikkerhet ved klage på anskaffelsesprosesser.

Håndhevelsesdirektivet overlater imidlertid til nasjonale myndigheter å utforme nærmere regler for prosessuell håndhevelse og organisering av håndhevelsesmyndigheten. Da direktivet ble gjennomført i norsk rett og trådte ikraft 1. juli 2012, var organiseringen av

håndhevelsesmyndigheten blant annet et resultat av et ønske om å redusere datidens høye antall klager og lange saksbehandlingstid hos KOFA. Det ble blant annet innført høyere klagegebyr til KOFA, og adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr ble flyttet fra KOFA til domstolene.

Det har siden 2012 kun vært én sak om ulovlige direkteanskaffelser for norske domstoler. Sakstilfanget og saksbehandlingstiden i KOFA er også redusert sammenlignet med tidligere. Departementet tolker dette slik at håndhevelsesreglene som ble innført i 2012 ikke har fungert etter sin hensikt, og at KOFA derfor igjen bør tillegges håndhevelsesmyndighet. I tillegg til myndighet til å ilegge gebyr, foreslås det å gi nemnda kompetanse til å ta ut søksmål. Fremgangsmåten vil være slik at hvis KOFA i en klagesak konkluderer med at det er begått en ulovlig direkteanskaffelse, så skal nemnda enten treffe vedtak om overtredelsesgebyr eller bringe saken inn for domstolene.

Det ligger også inne i forslaget at en leverandør som får medhold av KOFA i klage om ulovlig direkteanskaffelse, skal få tilbakebetalt klagegebyret som i dag er på kr 8000 for slike saker.

Problemstilling

Nordland fylkeskommune handler varer og tjenester for om lag 1,5 milliarder kroner i året. Det gjennomføres et betydelig antall anskaffelsesprosesser per år. Det er ikke uvanlig at avgjørelser i anskaffelsesprosesser påklages av leverandørene. De fleste klageprosesser avsluttes ved saksbehandling av klagesaker hos fylkeskommunen og havner ikke i KOFA eller domstolen. Endringer i regelverket om håndhevelse vil trolig øke antallet klagesaker for KOFA ved at terskelen for å påklage avgjørelser direkte dit blir lavere enn hva som er tilfellet i dag. Regelverksendringene kan medføre en økning i antallet klagesaker på området dersom forslaget blir vedtatt.

Problemstillingen som fylkesrådet skal ta stilling til er hvorvidt de foreslåtte endringene i håndhevelsesreglene er ønskelige.

Vurderinger

Fylkesrådet ønsker håndhevelsesregler som fungerer slik at leverandørenes rettssikkerhet ivaretas samtidig som det er ønskelig med mest mulig effektive offentlige anskaffelser når fylkeskommunen gjør sine innkjøp. Fylkesrådet er av den oppfatning at KOFA som rådgivende organ, utgjør et viktig og effektivt korrektiv for det offentliges gjennomføring av anskaffelsesprosesser. I praksis følger fylkeskommunen de råd KOFA gir. Fylkesrådet mener KOFA fungerer godt i dag, og er ikke enig i at KOFA bør få håndhevelsesmyndighet.

Fylkesrådet mener at domstolene er best egnet til å behandle saker som kan ha til følge reaksjoner som har et pønalt preg over seg, slik som ileggelse av overtredelsesgebyr for brudd på anskaffelsesregelverket. Fylkesrådet kan ikke se at det er fremkommet dokumentasjon som viser at domstolene ikke er godt egnet til dette arbeidet.

Ved domstolsbehandling underkastes spørsmålene en bredere bevisvurdering enn ved behandlingen hos KOFA. Ved saker om overtredelsesgebyr, mener fylkesrådet at både

oppdragsgivers interesse og leverandørens interesse i utfallet fortjener en behandling som er sikret den uavhengighet som domstolsinstituttet garanterer for, i forhold til interessen i sakens utfall.

Når det gjelder overtredelsesgebyr tiltredes forslaget om et maksbeløp på 15 % av anskaffelsens verdi.

Konsekvenser

Endringer i regelverket om håndhevelse vil trolig øke antallet klagesaker for KOFA ved at terskelen for å påklage avgjørelser direkte dit blir lavere enn hva som er tilfellet i dag. Regelverksendringene kan medføre en økning i antallet klagesaker mot fylkeskommunen dersom forslaget blir vedtatt.

Vedtakskompetanse

Fylkesrådet har myndighet til å gi uttalelse i høringssaken, jf. reglement for delegering av myndighet fra fylkestinget punkt 6.6 som lyder:

«6.6 Uttalelse i høringssaker

Fylkesrådet gis myndighet til å avgi uttalelse i alle høringssaker av betydning for Nordland, men ikke i de som omhandler lovforslag, offentlige utredninger eller nasjonal politikk. Fylkesrådet kan likevel avgi uttalelse i denne type saker når tidsfrister ikke muliggjør behandling i fylkestinget».

Fylkesrådets innstilling til vedtak

Fylkesrådet har følgende merknader til forslag til endringer i reglene om håndhevelse av regelverket om offentlige anskaffelser sendt på høring den 13.04.2015:

1. Fylkesrådet i Nordland mener KOFA bør bestå som et utelukkende rådgivende organ.
2. Fylkesrådet i Nordland mener at det kun er domstolene som skal ha myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr for brudd på anskaffelsesregelverket.
3. Fylkesrådet i Nordland tiltreder øvrige deler av forslaget.

Bodø, den 16.06.2015
Knut Petter Torgersen
fylkesråd for plan og økonomi

23.06.2015 Fylkesrådet
FRÅD-208/2015
Vedtatt
Innstillingen enstemmig vedtatt

Vedlegg:

Tittel
horingsnotat_forslag-om-endringer-i-reglene-om-handhevelse-av-
regelverket-om-offentlige-anskaffelser[1]

DokID
565423